

Handläggare
Susanna Nyttell
Telefon: 0850815029

Till
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2020-06-11

Stadsdelsförvaltningens arbete för att minska spridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden

Svar på skrivelse från Tina Kratz m.fl. (V)

Förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar följande:
Detta tjänsteutlåtande överlämnas som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Vid stadsdelsnämndens sammanträde 2020-04-23 anmäldes en skrivelse från Tina Kratz m.fl. (V) om hur stadsdelsförvaltningen arbetar för att minska spridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden. I skrivelsen framhålls att Stockholm har drabbats hårt av spridningen av covid-19, att många av de som avlidit i sjukdomen har varit boende på äldreboenden och att det även finns konstaterade fall hos personer med hemtjänst. Mot bakgrund av detta ställer skribenterna ett antal frågor om stadsdelsförvaltningens arbete för att minska spridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden. Förvaltningen besvarar frågorna i skrivelsen och beskriver dels generella åtgärder för att förebygga och minska smittspridning, samt de särskilda åtgärder som genomförts på vård- och omsorgsboendet Hemmet för gamla och inom den kommunala hemtjänsten.

Bakgrund

Vid stadsdelsnämndens sammanträde 2020-04-23 anmäldes en skrivelse från Tina Kratz m.fl. (V) om hur stadsdelsförvaltningen arbetar för att minska spridning av covid-19 i hemtjänsten och på äldreboenden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg och har behandlats i förvaltningsgruppen 2020-06-04.

Ärendet

Tina Kratz m.fl. (V) skriver att Stockholm har drabbats hårt av spridningen av covid-19, att många av de som avlidit i sjukdomen

har varit boende på äldreboenden och att det även finns konstaterade fall hos personer med hemtjänst. Skribenterna framhåller att detta är mycket oroande, i synnerhet eftersom ett av de viktigaste uppdragen i arbetet mot spridningen av covid-19 är att skydda riskgrupper, bland annat personer över 70 år.

Mot bakgrund av detta vill skribenterna få svar på vilka resurser som tillsätts och hur stadsdelsförvaltningen arbetar för att:

1. minska smittspridningen inom hemtjänsten och på äldreboenden
2. upprätthålla äldreomsorg av god kvalitet för både de som blivit smittade och de som är friska
3. ha en beredskap för en eskalerande situation både vad gäller fler smittade och sjuka, bland de äldre men också fler smittade och sjuka bland personalen?

Skribenterna ställer även följande frågor:

4. Finns tillgång till adekvat personlig skyddsutrustning för alla anställda, och vad görs för att anställda inom hemtjänsten ska ha reella möjligheter att upprätthålla hygienrutiner?
5. Vilka rutiner finns inom hemtjänsten och på äldreboenden för hur äldre med smitta ska hanteras?
6. Upplever hemtjänst- och äldreboendecheferna att de har tid och resurser för att stödja de anställda?
7. Finns det stadsövergripande rutiner för hur äldre med smitta ska hanteras och system för inrapportering av smitta?
8. Är förvaltningens uppfattning att rutinerna för informationsöverlämning mellan skift är tillräckligt robusta och efterföljs?
9. Samarbetar stadsdelen med äldreförvaltningen för att säkerställa att hygien- och smittskyddsrutiner efterföljs av privata utförare?

Förvaltningens beskrivning av arbetet

Generella åtgärder för att förebygga och minska smittspridning inom äldreomsorgens verksamheter

Ett omfattande arbete har genomförts i äldreomsorgens verksamheter för att förebygga och minska smittspridning.

Förvaltningen arbetar utifrån de stadsövergripande beredskapsplaner som är framtagna för vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Förvaltningen har aktivt deltagit i framtagandet av beredskapsplaner och tillhörande handlingsplaner. Förvaltningen har också gjort analyser baserat på misstänkta och konstaterade fall

i verksamheten och följt upp utfall och förhållningssätt till gällande beredskapsplaner.

Utöver det fortgår verksamheten enligt ordinarie arbetssätt och rutiner, vilket innebär att vid varje misstänkt respektive konstaterat fall sker en omedelbar utökning av bemanningen. Att vissa arbetsuppgifter tillkommer och andra blir mer omfattande gäller vid alla sjukdomsutbrott, och det finns även rutiner för hur bemanning ska utökas i dessa situationer. Utbrott av till exempel säsongsinfluensa och calicivirus sker årligen och det finns inarbetade rutiner och arbetssätt för att hantera det. Utbrottet av Covid-19 är mer omfattande och kräver särskilda åtgärder, men arbetssätten är i grunden desamma som vid andra sjukdomsutbrott.

Förvaltningens och verksamheternas planering utgår från ett långsiktigt perspektiv, vilket innebär att bemanningen under lång tid framöver behöver vara förstärkt. Rekrytering och utbildning av nyanställda har skett samtidigt som tillsvidareanställda och timanställda har fått utbildning och kompetensutveckling, för att säkerställa att samtlig personal har nödvändig kunskap. Verksamheterna har tillgång till adekvat skyddsutrustning och material för att följa basala hygienrutiner. Basala hygienrutiner tillämpas i allt arbete, skyddsutrustning används vid misstänkt eller konstaterad smitta.

Krisledningsnämndens beslut om korttidsplatser med inriktning covid-19 har möjliggjort utökning av antal korttidsplatser i staden. Beställarenheten för äldre arbetar efter rutinen att äldre som skrivs ut från sjukhus efter att ha vårdats för covid-19 och som har omfattande behov i första hand erbjuds korttidsvård. Detta görs dels för att den äldre ska få möjlighet att vila upp sig och tillfriskna och för att i möjligaste mån avlasta hemtjänsten.

Förvaltningen bedömer att rutinerna för informationsöverlämning mellan arbetspass är robusta och att de efterlevs, vilket följs upp löpande av cheferna. Ledning och administration på Hemmet för gamla och Skarpnäcks kommunala hemtjänst har förstärkts för att skapa bättre förutsättningar för cheferna att stödja sina medarbetare. Cheferna får också riktad handledning i svåra samtal för att på ett bra sätt kunna möta oro hos både medarbetare och närstående till de äldre.

Åtgärder på vård- och omsorgsboendet Hemmet för gamla
Det vård- och omsorgsboende som drivs av nämnden i egen regi, Hemmet för gamla, har i nuläget 63 platser varav 56 är belagda.

Ledningen på Hemmet för gamla informerade i ett tidigt skede all personal om:

- vilka symtom de skulle vara uppmärksamma på hos de boende och hur de skulle rapportera detta,
- hur de skulle förhindra smittspridning och hur de skulle skydda de boende och sig själva genom basala hygienrutiner, klädregler, städrutiner och skyddsutrustning;
- hur arbetet med kohortvård skulle ske vid misstänkt/bekräftad smitta, det vill säga med avdelad personal dygnet runt för den enskilde
- att som personal alltid stanna hemma vid minsta tecken på symtom och två dagar efter att symptomen upphört

Nyrekryterad personal har fått samma information i samband med att de har anställts.

Information gavs också i ett tidigt skede till närstående. Ledningen ringde samtliga för att informera dem om besöksstopp och senare också om det besöksförbud som infördes i hela staden. Närstående till boende på drabbad avdelning har också fått löpande information.

Ledningen beslutade tidigt att avbryta gruppaktiviteter som innebar att boende från flera avdelningar samlades. Personal avdelades för att se till att säkerställa att ingen obehörig kom in på boendet, för att ta emot leveranser och för utökad städning av allmänna ytor och så kallade ”tagytor”, det vill säga ytor som boende och personal ofta rör vid, till exempel dörrhandtag.

Det första fallet av misstänkt smitta på Hemmet för gamla identifierades i mitten av mars. Då inleddes arbetet med kohortvård, vilket innebär att den enskilde i den mån det är möjligt isoleras och att personal avdelas dygnet runt för att bara arbetar med den enskilde som har misstänkt eller bekräftad smitta. Ingen personal arbetar både med boende som är friska och med de som har misstänkt eller bekräftad smitta. De boende som har haft misstänkt eller bekräftad smitta har bott kvar i sina lägenheter. Om en boende med misstänkt eller bekräftad smitta även har kognitiv svikt kan det vara svårt att isolera den boende på rummet. I dessa fall har personal avdelats som är med den boende hela tiden för att säkerställa att hen inte har nära kontakt med andra boende, samt ökad schemalagd städning enligt rutin för allmänna ytor och tagytor.

Andra åtgärder som genomfördes när det första fallet av misstänkt smitta identifierades var att fortsätta säkerställandet av basala hygienrutiner, upprätta riskbedömning vid patientnära arbete och vilken skyddsutrustning som skulle användas. Skyddsmaterial och skyddsutrustning har funnits tillgänglig och ledningen har kontinuerligt arbetat med att den ska användas vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Material ska finnas inne hos den boende för att stärka de basala hygienrutinerna och för att personalen inte ska gå iväg för att hämta material/utrustning eller för att genomföra handdesinfektion.

Efter det första fallet av misstänkt smitta i mitten av mars identifierades ett antal misstänkt smittade på olika avdelningar som alla efter provtagning hade negativa provsvar. Detta innebar att personalen fick möjlighet att tillämpa samtliga rutiner innan det första fallet av bekräftad smitta upptäcktes i mitten av april. Arbetet fortsatte då enligt de rutiner som beskrivits ovan och smittan kunde begränsas till endast den avdelningen, där ett mindre antal boende insjuknade. Därefter har inga ytterligare boende insjuknat.

Ledningen har arbetat tillsammans med personalen och funnits tillgängliga för frågor och information vid varje skiftbyte. Det har förekommit oro hos personalen och det har tidvis funnits utmaningar med bemanning och många nya timvikarier. Det kontinuerliga, nära ledarskapet, även på jourtid, har varit viktigt för att skapa trygghet hos personalen, och kommer att fortsätta.

När provtagning blev tillgänglig även för personal började ledningen snabbt använda det, vilket har gjort att medarbetare som har varit hemma på grund av lindriga symptom har kunnat komma tillbaka till arbetet snabbare.

Särskilda åtgärder inom den kommunala hemtjänsten

Ledningen för Skarpnäcks kommunala hemtjänst informerade i ett tidigt skede all personal om:

- vilka symptom de skulle vara uppmärksamma på hos kunderna och hur de skulle rapportera detta,
- hur de skulle förhindra smittspridning och hur de skulle skydda kunderna och sig själva genom basala hygienrutiner, klädregler, städrutiner och skyddsutrustning;
- hur arbetet med kohortvård skulle ske vid misstänkt/bekräftad smitta, det vill säga med avdelad personal dygnet runt för kunden
- att som personal alltid stanna hemma vid minsta tecken på symptom och två dagar efter att symptomen upphört

Nyrekryterad personal har fått samma information i samband med att de har anställts.

Skarpnäcks kommunala hemtjänst ersatte efter överenskommelse med beställarenheten insatsen städning med daglig tillsynsstädning hos personer med flera besök per dag i ett inledande skede. Detta i syfte att säkerställa en god hygienisk miljö och god arbetsmiljö och minimera risken att behöva ställa in serviceinsatser. Verksamheten fokuserar på att hålla en god kontinuitet.

Skarpnäcks kommunala hemtjänst har i enlighet med Krisledningsnämndens beslut startat upp ett förstärkningsteam. Teamets uppdrag är att utföra hemtjänstinsatser hos de brukare som har konstaterad eller misstänkt covid-19. Enligt de anvisningar som tagits fram av äldreförvaltningen ska den kommunala hemtjänstens förstärkningsteam också kunna erbjudas till brukare som har en privat utförare av hemtjänst och som inte har möjlighet att starta upp ett förstärkningsteam. Medarbetarna i förstärkningsteamet har rekryterats på frivillighet och utifrån chefens bedömning om lämplighet och kompetens för uppdraget. De har fått utbildning via äldreförvaltningen och genom webbutbildningar och workshops i verksamheten.

Nivån på skyddsutrustning vid arbete hos brukare med misstänkt och konstaterad covid-19 avgörs av den riskbedömning som upprättas i varje individuellt fall.

Samverkan inom staden och med fristående utförare

Det är äldreförvaltningen som är stadens avtalsförvaltare för de privata utförare av äldreomsorg som finns i stadsdelsområdet. Förvaltningen samarbetar med äldreförvaltningen kring dessa, och förvaltningen har också gett extra stöd till privata utförare när det har efterfrågats av utföraren eller av äldreförvaltningen.

Maria Mathiasson Laxvik
Stadsdelsdirektör

Karin Bülow
Avdelningschef

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
Avdelningen för äldreomsorg

Björkhagsplan 6
Box 5117
121 17 Johanneshov
Växel 08-508 150 00
Fax 08-508 15 099
skarpnack@stockholm.se
stockholm.se

Bilagor

1. Skrivelsen från Tina Kratz m.fl. (V)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Mathiasson Laxvik, Stadsdelsdirektör	2020-05-15
Karin Bülow, Avdelningschef	2020-05-14